

Tas Latweefchu draugs.

1839. 9 Wewrar.

6ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

No Nihzes un Bahrtes draudses, Kursemmé. Soblijam, ja Deews dohschus muhsu draudsé tam pulkam to zilweku eet wairumâ, kas apnehmufchees, brandwihnu pawiffam wairs ne-dsert, atkal kahdu reisi sinnu no tam islaist. Ar preeku tad nu warram fluddinacht, ka nu jau pee feschfims zilwekeem schim dsehreenam pawiffam pee mums irraid atfazziufchi, un ka wehl arween wairak tahdu rohnahs. Muhsu zerriba irraid schi, ka par diwi jeb trihs gaddeem gan aplam ne weenu dsehreju pee mums wairs ne-atraddihs; un kad tas dserfchanas grehks buhs suddis, suddihs arri wehl daschadi zitti grehki, kurreem winsch par awohri un fakni irr. — G. B.

Is Sprantfchu semmes. Tanni aprinkl, fo sauz Ehne (Sprantfchi paschi raksta: "Aisne"), ne zil taht no ta pilsata San-Rantia, meschâ irr kohks, pahr fo nu jau drihs gadda laikâ laudis tanni pussé weenâ gabbalâ stahstija, ka effohé apburts. Un teescham, arri dascham labbi mahzitam zilwekam tâ schlitte; jo pa brihscheem semmes eekschâ pee paschahm faknehm, skaidri dsirdams, sahze gauschi stenneht un waimanacht. Bailigi zilweki wairs ne drihstejahs, ir pa deenu, neds schim kohkam garram eet, neds zaur to meschu stai-gacht, un tee drohschaki gan isgahje paschi klaufight, bet tik kâ pahrnahze, isstahstija brihnuma wahrdus, fo paschi pee kohka is semmes dsirdejufchi. Un raug, tâ tahs wallodas jo deenas, jo wairak auge, kamehr waldneeki to wairs ne warreja zeest un to leetu gruntigi likke ismekleht. — Un, fo dohma? lassitajs! Kas atraddahs? — Leelam wihsnes kohkam diwi sarri paschâ gallotni tik fawadi weens pahr ohtru bija augufchi, ka ikreis, kad wehjsch puhete, weens pee ohtra tik warreni duhrahs, un arri wifs kohks lihds pat faknehm tik neganti dimme, ka schahs aplam tschihlsteja, un laudim dohmas nahze, zilweks semmes eekschâ stennoht. Waldineeki weenu sarru likke nozirst, un nu kohks wairs ne mas naw apburts.

Kâ dsehreis atstahjees no dserfchanas.

Weens semneeks, kam jau tâ dauds ne bij pee rohkas, to paschu, kas wehl bij, isschkehrde ar dserfchanu un kahrtu-spehleschanu, un nodshwoja dauds deenas un naktis frohgâ. Bet schim dsehrejam bij branga seewa un arri behr-

ninsch, un scheem abbeem daudsreis zaur ta wihra breefsmigu dserfchanu ne bij ne maifes kummosinsch, fo mutté bahst, neds arri ne weena kappeika naudas, fo pirktees. — Weenreis schis pats palaidnis nospehleja un nodsehre weenâ paschâ wakkarâ wissu naudu, fo par pahrdohu gohwi bij dabbusis. Oherâ rihkâ aifgahje us tihrumu strahdaht, un peefazzija seewai, lai tur pufsdeenâ ehdeenu aifnessoh. Seewa aiseet un noleek wihram aifsegtu kurwiti preekschâ. Issal- zis wihrs atstahj tuhlin sawu darbu, noschstahs pee kurwischa, bet pirms to kurwiti attaisa, noskaita papreeksch, ween eeradduma deht — sawu ehdeenu- luhggschanu. Un nu ar seelu kahrumu to wahku nonemm, bet kâ winsch istruch- stahs, kurwi eeraudsidams ehdeena un maifes weetâ sawu paschu behrninu aif- migguschu. Ne sinnadams, un tomehr manidams, fo seewa winnam zaur to gribbeja rahdih, pazell isbihjees azzis us seewu, kas tam pretti bij stahjusees, noluhkodama, fo wihrs darrihs un kâ tam ap sirdi buhs, sawu behrninu kâ kurwi guktoht redsam. — "Ehd' nu" — — — fakka seewa ar tahdu balfi, kas winnam zaur smadsenehm un kaulkem gahje, un zaur fo winna tam to breefsmi- gu dserfchanu bahrgi pahrmette — — — "Ehd' nu" — — — winna fazzija — — — ta wehl ta pehdiga szeta, fo warreju atnest, jo tu wakkar to pehdigu grassi „krohgâ effi apdsehris un nospehlejis. Apehd' nu sawu pufs baddâ nomirruschu „behrnu pa gallam, winsch tatschu beigsees! Zew kâ tehnam wairak pee ta teesa „irr, ne kâ baddam.“ — Tas wihrs sehdeja, kâ bes prahta, azzis us aismigguschu behrnina mettis; pehdigi eefahje gauschi waimanah. Peepefchi us- lehje augschâ, kritte seewai ap faklu, luhdse ar assarahm no winnas peedohscha- nu, un swehti apsohlijahs, no ta pascha brihscha sawu besdeewigu dschwoschanu un breefsmigu dserfchanu atstah. Winsch sawu sohlischchanu arr' peepildija un no tahs stundas ne kad wairs ne gahje krohgâ un atstahje brandwihnu, bet dsch- woja mahjâs, pah seewu un behrneem kâ gohdigs wihrs un tehws gahdadams. Scho notikkumu winsch pats ar seelu noskumschanu un sirds behdahm sawam mahjitajam us sawas nahwes-gultas irr istahstijis. — Uk, mihli draugi, woi mehs ne buhtu laimigi, kad mehs nu pat, kamehr wehl deena un laifs irr, at- stahtohs no brandwihna-dserfchanas, un wiswairak schinni laikâ, kur dauds us to tohpam pasklubbinati; ka mums, kad nakis wahl un tumsch mettahs, tapat kâ schim nelaimigam wihram par to naw jabehdajahs us nahwes-gultas? Zo grib- bam ar ta Kunga pâligu darriht! —

B r i h n i s c h E i g s f a p n i s .

Kalneesch Mahrtinsch bij' labs, gohdigs un deewabihjigs saimineeks, kas sinnadams un tihfchi ne kam saunu ne darrija, bet, zil warredams saweem tu- wakeem palihdseja, tohs behdâs us Deewa mihligu tehwa prahtu raididams un pats tahs behdas, fo tas Kungs winnam peesuhija, lihds schim pazeetigi un ar pakauschanu us Deewu panessis, dohmaja, ka winna pakauschana jau effoh pa wissam neschaubiga, aismirdams, ka stahw rakstihis: "Kas schkeetahs stahwoht, lai peeluhfo, ka ne kriht!" — Tam Kungam, kam lepni reehj, patikke Mahrtinu

pahrbandiht. Krussa nositte winna drumas; lohpi isfrahge zaur fehrgu; wez-
zakais behs tikke nosists meschâ pee balku laifchanas, no krisdama balka. Gan
gruhtas behdas! bet woi Mahrtinsch arri ne fazzija tà pat, fà zittfahret Zjabs:
"Tas Kungs irr dewis, tas Kungs irr nehmis! lai irr flawehts winna wahrds!" —
Ak ne! Winsch, kas zittus eedrohschinajis, pats staigaja apfahret ismissis, ne
gribbedams wairs strahdaht, nedf pahf ko gahdaht. Gan winna prahtiga seewa,
gan dasch draugs mefleja winnu eedrohschinahet, bet welti! Winsch arween faz-
zija: Ko buhschu strahdaht, ko puhletees? es jau skaidri redsu, fa man naw
laines. Gan pats mahjitais winna netizzibu rahje un luhfoja eepreezinahet ar
Deewa wahrdeem. Mahrtinsch klausijahs, galwu nolaidis, un gahje prohjam, doh-
madams: tahds gan warr labbi runnahet, kas pats naw baudijis tahdas behdas.
Winna seewa, kam wihra behdas fehrehs pee firds, kahdâ rihetâ peezehu-
fees, fahje raudaht.

Wihrs waizaja: kapehz tu raudi?

Seewa. Es scho nakf redseju behdigu fapni.

Wihrs. Woi tad neeka fapnis tewi warr apbehdinahet? tu tahdahm bleh-
nehm ne kad ne tizzeji.

Seewa. Zeefa gan, fa ne tizzeju wis; bet schis fapnis tomehr darra
gruhtu mannu firdi; jo redseju, fa pats Deews bij' nomitris un swehti engeli
winnu apbedde.

Wihrs. Tu ar ween biji prahtiga seewa; fà tad nu tahda mulke palik-
fufe, wairs ne sinnadama, fa Deews ne warr mirt.

Seewa. Woi ne mas ne warr mirt? woi pateesi weht der dshws?

Wihrs. Tà, fà sinnu, fa man ween reis ja-mirft, tà pat arri teescham
sinnu, fa Deews, kas irr gars, ne warr mirt.

Seewa. (To pee rohkas fanemdama, ar mihligu balsi): Tu, mihlais wih-
rin, sinni, fa Deews dshwo un tomehr ne tizzi, fa winsch, bes kurra sinnas ne
swirbulis ne nokriht no gaisa, arri mums pehz behdu leetus liks spihdeht preeka
faulici un fa eeksch pahrbandischanahm buhs pastahweht tizzigi.

Mahrtinsch fahje raudaht, jo nu winsch atsinne samu netizzibu; apfampe
feewu un swehti sohlija atfal fahet gahdaht pahf sawejeem. — Un pee tikfu-
schas un ne-apnikfuschas darboschanas Deews winnu swehtija tà, fa pehz pahri
gaddeem palikke turrigaks, ne fà pirmak bijis, un winsch daudseis flaweja see-
was gudru padohmu, fazzidams: "Prahtiga un deewabihjiga seewa irr augstaka
pahf feltu un fudrabu." (Sal. falk. w. 31, 10.) D. St — m.

Labba leeta irr Deewam pateift.

Weens mahjitajs, kas Widdys-Amerikâ teem nabbageem paganeem to swehtu
ewangeliumu fuddinaja, mums tà stahsta: Kahdâ wakkarâ ar saweem behrneem
no fimneeka nahkdams mahjâs, es dsirdeju zekmallâ eeksch kruhmeem waidam;
es peegahju tuhwakî, un atradde wezzu paganu, kas peekuffis un issalzis wairs

ne spehje prohjam eet. — Eefahkumâ tas man ne gribbeja atbildeht, fautgan to winna wallodâ usrunnaju, bet peh; ar wahju balfi tà eefahze: "Eho riht, gaismai austohr, es us zekku dewohs, zerredams, wehl preeksch faules noeeschanas, sawu mahju aisfneegt, bet es apmaldijohs; tumsch jau mettahs, un peekuffis ne warru wairs tablak eet. Nifni swehri manni schè saplohffih's, woi eenaidneeki, manni tè atrasdami, nosittih's. Al manna seewa! manni nabbagi behrnini!" — Mannim firds eeschehlojahs pah'r to nabbagu atstah'tu; es to luhdsu, mums lihds eet. — "Bet tu manni ne pasihsti!" — schis man atbildeja. — "Zas ne kaisch; meh's kristiti palihdsam ikweenam, kam palihga waijaga, lai irraid swesch's woi pasihstams, nah; ween drohschi lihds!" — Mas apdohmajees, tas nu us mannu mahju staigaja lihds, un kad bij paehdis, es tam mannâ gultamâ kambari likku gultu ustaisht. — Naktis widdû es to redseju no gultas zekotees; un es bailigs gaidiju, ko nu darrihs; bet drihs es nomanniju, ka es welti biju bailojees, un es muhscham ne aismirfichu, ko es tè dsirdeju. — Pagans mettehs zekds, un rohkas us augschu pazehlis, tà kluffâ balfi luhds: — "Al, mihlais Deews! es tew pateizu, ka tu faulei effi lizzis us mannu zekku spihdeht, es tew pateizu par to, ka manni tschuhffka naw kohdusi, neds nifns swehrs saplohffijis, neds eenaidneeks fastappis. — Es tew pateizu, ka tu man scho draugu suhtiji, kas manni tà mihligi sawâ nammâ ussehme. — Mihlais Deews! kad schis draugs, woi kahds no winna raddeem jeb draugeem us zekku irr, laid arri us winnu zekku fauliti spihdeht; pasargi tohs no swehreem un launeem zilwekeem, un kad teem gaddahs apmalditees, suhti teem tahdu labbu zilweku, kas tohs pee sewim usnem!" — — Zà luhds tas pagans, un es, affaras noflauzijis, luhdsu: "Mihlais Deews, dohd' man tawâ debbesu walstibâ weetinu pee schi pagana!"

D. St — m.

Bezzehwu fakkami wahrdi.

5.

Zas gans us lauku, zilweks buhdams, ne saproht sawa kehina padohmus, kas arri tikkai zilweks irr; un es, zilweks buhdams, gribbu Deewa padohmus isgudroht?

6.

Elzji Deewam, itt kà tu ne ko, un Deews wissu darritu, un strahda tà, itt kà tu wissu, un Deews ne ko ne darritu.

7.

Deews labpraht dohd, es nemmu no winna rohkahm, ko es eelsch zilweku rohkahm ne atrohnu; kad schahs ne ko ne dohd, tad nemmu es wissu no winna.

U. B.

B e k a n n t m a c h u n g.

In der Expedition des Lettenfreundes ist zum Besten der Rigaischen Stadtprediger- Wittwencasse für 30 Kop. S. W. zu haben:

Neuer Jahrgang von Evangelien und Episteln für den rigaischen Consistorialbezirk.

Riga 1838. (VI. u. 116 S. in 8. geheftet.)

Brihw drikkht. No juhrmallas-gubernementu angstas waldischanas puffed:

Dr. C. E. Napier'sky.